

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ॥

വ്യാസ ഉവാച

ഇതി സമ്പ്രശ്നസംഹൃഷ്ടോ വിപ്രാണാം രൗമഹർഷണിഃ |

പ്രതിപൂജ്യ വചസ്തേഷാം പ്രവക്തുമുപചക്രമേ || 1 ||

സൂത ഉവാച

യം പ്രവ്രജന്തമനുപേതമപേതകൃത്യം

ദ്വൈപായനോ വിരഹകാതര ആജുഹാവ |

പുത്രേതി തൻമയതയാ തരവോദ്ദിനേദു -

സ്തം സർവഭൂതഹൃദയം മുനിമാനതോസ്തി || 2 ||

യഃ സ്യാനുഭാവമഖിലശ്രുതിസാരമേക -

മധ്യാത്മദീപമതിതിതീർഷതാം തമോന്ധം |

സംസാരിണാം കരുണയാഹ്ലിഹ പുരാണഗുഹ്യം

തം വ്യാസസ്മനുമുപയാമി ഗുരും മുനീനാം || 3 ||

നാരായണം നമസ്കൃത്യ നരം ചൈവ നരോത്തമം |

ദേവീം സരസ്വതീം വ്യാസം തതോ ജയമുദീരയേത് || 4 ||

മുനയഃ സാധു പുഷ്ടോഹം ദവദ്ദിർലോകമംഗലം |

യത്കൃതഃ കൃഷ്ണസമ്പ്രശ്നോ യേനാത്മാ സുപ്രസിദതി || 5 ||

സ വൈ പുംസാം പരോ ധർമോ യതോ ഭക്തിരധോക്ഷജേ |
അഹൈതുക്യപ്രതിഹതാ യയാഽത്മാ സമ്പ്രസീദതി || 6 ||

വാസുദേവേ ഭഗവതി ഭക്തിയോഗഃ പ്രയോജിതഃ |
ജനയത്യാശു വൈരാഗ്യം ഇതാനം ച യദഹൈതുകം || 7 ||

ധർമഃ സ്വനുഷ്ഠിതഃ പുംസാം വിഷ്വക്സേനകമാസു യഃ |
നോത്പാദയേദ്യദി രതിം ശ്രമ ഏവ ഹി കേവലം || 8 ||

ധർമസ്യ ഹ്യാപവർഗ്യസ്യ നാർമോർമ്മായോപകൽപതേ |
നാർമസ്യ ധർമൈകാന്തസ്യ കാമോ ലാഭായ ഹി സ്യുതഃ || 9 ||

കാമസ്യ നേന്ദ്രിയപ്രീതിർലാഭോ ജീവേത യാവതാ |
ജീവസ്യ തത്ത്വജിജ്ഞാസാ നാർമോ യശ്ചേഹ കർമഭിഃ || 10 ||

വദന്തി തത്തത്ത്വവിദസ്തത്ത്വം യജ്ജ്ഞാനമദ്വയം |
ബ്രഹ്മേതി പരമാത്മേതി ഭഗവാനിതി ശബ്ദതേ || 11 ||

തച്ഛുദ്യയാനാ മൂനയോ ഇതാനവൈരാഗ്യയുക്തയാ |
പശ്യന്ത്യാത്മനി ചാത്മാനം ഭക്ത്യാ ശ്രുതഗൃഹീതയാ || 12 ||

അതഃ പുംഭിർദ്വിജശ്രേഷ്ഠാ വർണാശ്രമവിഭാഗശഃ |
സ്വനുഷ്ഠിതസ്യ ധർമസ്യ സംസിദ്ധിർഹരിതോഷണം || 13 ||

തസ്മാദേകേന മനസാ ഭഗവാൻ സാത്യതാം പതിഃ |
ശ്രോതവ്യഃ കീർത്തിതവ്യശ്ച ധ്യേയഃ പൂജ്യശ്ച നിത്യദാ || 14 ||

യദനുദ്യാസിനാ യുക്താഃ കർമഗ്രന്ഥിനിബന്ധനം |
ചരിന്ദന്തി കോവിദാസ്തസ്യ കോ ന കുർയാത്കഥാരതിം || 15 ||

ശുശ്രൂഷോഃ ശ്രദ്ധാനസ്യ വാസുദേവകഥാരുചിഃ |
സ്യാൻമഹത്തേവയാ വിപ്രാഃ പുൺയതീർഥനിഷേവണാത് || 16 ||

ശൃൺവതാം സ്വക്രമാം കൃഷ്ണഃ പുൺയശ്രവണകീർതനഃ |
ഹൃദ്യന്തഃസ്ഥോ ഹൃദ്ദ്രാണി വിധുനോതി സുഹൃത്സതാം || 17 ||

നഷ്ടപ്രായേഷ്യദദ്രേഷു നിത്യം ഭാഗവതസേവയാ |
ഭഗവത്യുത്തമശ്ലോകേ ഭക്തിർഭവതി നൈഷികീ || 18 ||

തദാ രജസ്തമോഭാവഃ കാമലോഭാദയശ്ച യേ |
ചേത ഏതൈരനാവിദ്ധം സ്ഥിതം സത്തേ്യ പ്രസീദതി || 19 ||

ഏവം പ്രസന്നമനസോ ഭഗവദ്ഭക്തിയോഗതഃ |
ഭഗവത്തത്ത്വവിജ്ഞാനം മുക്തസംഗസ്യ ജായതേ || 20 ||

ഭിദ്യതേ ഹൃദയഗ്രന്ഥിശ്ചരിദ്യന്തേ സർവസംശയാഃ |
ക്ഷീയന്തേ ചാസ്യ കർമാണി ദൃഷ്ട ഏവാത്മനീശ്വരേ || 21 ||

അതോ വൈ കവയോ നിത്യം ഭക്തിം പരമയാ മുദാ |
വാസുദേവേ ഭഗവതി കുർവന്ത്യാത്മപ്രസാദനീം || 22 ||

സത്ത്വം രജസ്തമ ഇതി പ്രകൃതേർഗുണാണൈഃ
യുക്തഃ പരഃ പുരുഷ ഏക ഇഹാസ്യ ധത്തേ |
സ്ഥിത്യാദയേ ഹരിവിരിഞ്ചിഹരേതി സംജ്ഞാഃ
ശ്രോയാംസി തത്ര ഖലു സത്ത്വതനോർനൃണാം സ്യുഃ || 23 ||

പാർഥിവാദ്വാരുണോ ധൂമസ്തസ്മാദഗ്നിസ്ത്രയീമയഃ |
തമസസ്തു രജസ്തസ്മാത്സത്ത്വം യദ്ബ്രഹ്മദർശനം || 24 ||

ഭേജിരേ മൂനയോദ്വിമാഗ്രേ ഭഗവന്തമധോക്ഷജം |
സത്ത്വം വിശുദ്ധം ക്ഷേമയ കൽപന്തേ യ്യേനു താനിഹ || 25 ||

മുമുക്ഷവോ ഘോരരൂപാൻ ഹിത്യാ ഭൂതപതീനഥ |
നാരായണകലാഃ ശാന്താ ഭജന്തി ഹൃനസൂയവഃ || 26 ||

രജസ്തമഃപ്രകൃതയഃ സമശീലാ ഭജന്തി വൈ |
പിത്യഭൂതപ്രജ്ഞേശാദീൻ ശ്രിയൈശ്വർയപ്രജ്ഞസ്സവഃ || 27 ||

വാസുദേവപരാ വേദാ വാസുദേവപരാ മഖാഃ |
വാസുദേവപരാ യോഗാ വാസുദേവപരാഃ ക്രിയാഃ || 28 ||

വാസുദേവപരം ഇത്താനം വാസുദേവപരം തപഃ |
വാസുദേവപരോ ധർമോ വാസുദേവപരാ ഗതിഃ || 29 ||

സ ഏവേദം സസർജ്ജാഗ്രേ ഭഗവാനാത്മമായയാ |
സദസദ്രൂപയാ ചാസൗ ഗുണമയ്യാഗുണേ വിഭുഃ || 30 ||

തയാ വിലസിതേഷ്യേഷു ഗുണേഷു ഗുണവാതിവ |
അന്തഃപ്രവിഷ്യ ആഭാതി വിജ്ഞാനേന വിജ്ഞാദിതഃ || 31 ||

യഥാ ഹൃവഹിതോ വഹ്നിർദാരുഷ്യേകഃ സ്വയോനിഷു |
നാനേവ ഭാതി വിശ്വാത്മാ ഭൂതേഷു ച തഥാ പുമാൻ || 32 ||

അസൗ ഗുണമയൈർഭാവൈർഭൂതസുകേഷുന്ദ്രിയാത്മഭിഃ |
സ്വനിർമിതേഷു നിർവിഷ്ടോ ഭൂക്തേ ഭൂതേഷു തദ്ഗുണാൻ || 33 ||

ഭാവയത്യേഷ സത്ത്യേന ലോകാൻ വൈ ലോകഭാവനഃ |
ലീലാവതാരാനുരതോ ദേവതിർയങ്നരാദിഷു || 34 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
പ്രഥമസ്കന്ധേ നൈമിഷീയോപാഖ്യാനേ ദ്വിതീയോദ്യായഃ ||